

Taikasauva-lukuhetki & askartelu

Tuokiosuunnitelma arjen taidoista varhaiskasvatukseen alle 3-vuotiaiden ryhmään

sis. Ohjeet & materiaalit:

Esittely:

Materiaalin on tehnyt Silja Kuusijärvi osana varhaiskasvatuksen maisterin yliopistoharjoittelua. Materiaalia voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksessa alle 3-vuotiaiden ryhmissä. Aihealueena on arjen taidot, joita käsitellään lasten kuvakirjojen avulla.

Kielelliset taidot kehittyvät myös tekemisen lomassa. Materiaalin taikasauvojen toiminnot on liitetty kuvakirjojen aihealueisiin. Taikasauvojen tarkoitus on ylläpitää lasten keskittymistä kirjan lukemisen ajan. Kirjojen lukemisen jälkeen syvennetään ymmärrystä kirjojen aiheista kertaamalla ja askartelemalla.

Ikätaso: 1–3-v.

Kesto: 20-30min / pvä. Tehdään 2 päivän ajan.

Pienryhmät: 4 lasta + aikuinen.

Tavoite: Oppia arjen taitoja tarinoiden, askartelun ja kertaamisen avulla.

Alkuvalmistelut: To Do -lista:

- Tulosta, leikkaa ja laminoi taikasauvat.
- Tulosta taikasauvavärituskuvat ja apukysymykset.
- Lainaa tarvittavat kirjat kirjastosta.
- Suunnittele pienryhmäjako.
- Jaottele taikasauvat niiden kirjojen mukaan ja laita ne esim. hattuihin.
- Laita tarvittavat askarteluvälineet valmiiksi.

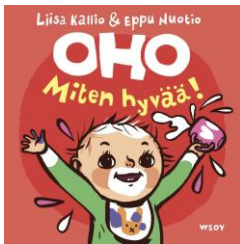
Tehtäväkuva: (Sivun lopussa tarkempi ohjeistus)

Päivä 1: Luetaan pienryhmissä kaksi kirjaa. Lapset saavat omalla vuorollaan nostaa yhden taikasauvan hatusta sopivassa kohdassa kesken kirjanluvun, jolloin kasvattaja lukee kyseisen taikasauvan toimintaohjeen. Kaikki lapset ja pienryhmän aikuinen toteuttavat sen.

Kummankin kirjan lukemisen jälkeen muistellaan kirjan sisältöjä (ks. apukysymykset alta).

Päivä 2: Askarrellaan lasten kanssa heille omat taikasauvat. Liitetään niihin jokin arjen taito, jonka kyseinen lapsi jo osaa.

Lainaa kirjastosta seuraavat kirjat:

1.

OHO Miten hyvää (Liisa Kallio & Eppu Nuotio, Helsinki WSOY, 2021) (Ruokailu)

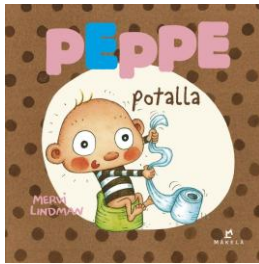
Kirjassa käsitellään ruokailua ja erilaisia makuelämyksiä. Mukana on myös hauskoja sanoja. Kirja auttaa pieniä lapsia käsittelemään sitä, mitä ruokailu on ja, että kaikkea voi maistaa rohkeasti. Kirja on lyhyt ja selkeä kuvakirja.

2.

Elli ja unenpää (Mila Teräs & Karoliina Pertamo, Kustannusosakeyhtiö Otava, 2013) (Nukkuminen)

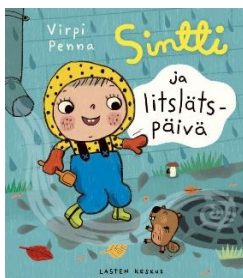
Kirjassa kaksivuotias Elli koittaa saada unenpäästä kiinni. Unenpää -sanaa käsitellään konkreettisella tasolla. Teksti on kauniisti kuvailevaa ja runollista. Kirja auttaa lapsia käsittelemään nukkumaan menemistä ja sitä tunnetta, kun ei meinaa saada unta. Kirja on kuvakirja taaperoilta. Tässä kirjassa on vähän enemmän tekstiä, mutta se sopii hyvin alle 3-vuotiaille.

3.

PEPPE potalla (Mervi Lindman & Raija Rintamäki, Karkkila Mäkelä, 2020) (Pottailu)

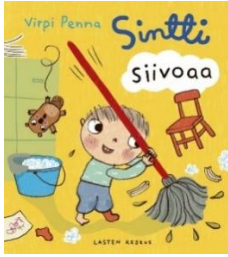
Kirjassa pohdiskellaan yhdessä, mitä potalla kuuluisi tehdä ja kenen siinä pitäisi istua. Lopussa pohdinnat selkenevät ja tuotoksesta iloitaan. Kirja voi auttaa lapsia kuivaksi opettelemisessa. Kirja on lyhyt ja selkeä kuvakirja.

4.

Sintti ja Liitsläts päivä (Virpi Penna, Helsinki Lasten Keskus, 2022) (Pukeminen/ulkoilu)

Kirjassa Sintti on lähdössä ulos sateisena päivänä. Hän pukee kelin mukaiset vaatteet päälleen iloisella mielellä. Ulkona on sateella kaikkea mielenkiintoista tekemistä. Kirja auttaa lapsia suhtautumaan positiivisesti sadekeleihin ja pukemiseen. Kirja on lyhyt ja selkeä kuvakirja.

5.

Sintti siivoaa (Virpi Penna, Helsinki Lasten Keskus, 2023) (Siivoaminen)

Kirjassa Sintin huone on sotkuinen. Siivouspäivänä Sintti siivoaa reippaasti itse oman huoneensa, jotta siellä pystytään imuroimaan. Hän lajittelee lelut niille kuuluville paikoille ja siivoaa myös hankalammista paikoista, kuten sängyn alta. Kirja voi innostaa lapsia siivoamaan. Kirja on lyhyt ja selkeä kuvakirja.

6.

MIU ottaa kädestä (Julia Pöyhönen & Heidi Livingston, Jyväskylä Kumma, 2025)

(Kaveritaidot)

Kirjassa Miu-liikeri harjoittelee kaveritaitoja. Miu ottaa kaverinsa Maxin kädestä lelun, jonka jälkeen tilanne ratkaistaan sanoittamalla kärsivällisyyttä oman vuoron odottamisessa. Tilannetta ratkaistaan myös aikuisen tuen ja lelujen jakamisen avulla. Kirja opettaa lapsille hyviä kaveritaitoja. Kirja on lyhyt ja selkeä kuvakirja.

7.

Fanni ja ihmeellinen tunnelämpömittari (Julia Pöyhönen, Linnea Bellamine & Heidi Livingston, Jyväskylä Kumma, 2019) (Tunnetaidot)

Kirjassa tunteiden säätelyä havainnollistetaan puutarhan tunnelämpömittarin kautta. Kun puiston eläimet riehuvat, kukat ovat nuupahtaneita ja tunnelämpömittarin lukema punaisella. Kun eläimet rauhoittuvat, tunnelämpömittarin lukema muuttuu vihreäksi. Tällöin myös kukat palaavat loistoonsa. Kirjassa tarjotaan lapsille keinoja tunteiden säätelyyn tarinan kautta. Lopussa on myös tunteiden säätelytaito-opas aikuisille. Kirjassa on vähän enemmän tekstiä, mutta se sopii myös alle 3-vuotiaille.

Tarkemmat ohjeistukset:

Taikasauvat:

Jokaisessa pienryhmässä luetaan kaksi yllä olevista kirjoista yhden toimintatuokion aikana. Eriyttämismahdollisuutena voi lukea vain yhden kirjan yhden toimintatuokion aikana, jos se sopii pienryhmälle paremmin.

Lapset saavat omalla vuorollaan nostaa yhden taikasauvan hatusta sopivassa kohdassa kesken kirjanluvun, jolloin kasvattaja lukee kyseisen taikasauvan toimintaohjeen. Luetaan taikasauvan sisältämä toimintaohje ja toteutetaan se lasten kanssa. Esim. ”Pue mielikuvituskengät jalkaasi” -> Kaikki vetävät mielikuvituskengät jalkoihinsa.

Yhteen kirjaan on suunniteltu viisi taikasauvatoimintaohjetta. Kirjanlukuun kannattaa myös eläytyä puheellaan, mikä myös osaltaan lisää lasten keskittymistä ja sitä kautta oppimista.

Apukysymykset:

Jokaisen kirjan lukemisen jälkeen kerrataan kirjan sisältöjä näiden alla olevien apukysymysten avulla. Jos lapset eivät vielä puhu, niin aikuinen voi kerrata lyhyesti kirjan sisältöjä ja näyttää kuvia kirjasta kertaukseksi, mikä vahvistaa muistijäljen syntymistä. Kertaaminen voi myös syventää ymmärrystä kirjan aiheista.

- Mitä tässä kuvassa tapahtuu? (Mitä kirjassa tapahtui)
- Mitä hahmo osasi tehdä tässä kuvassa? (Jokin arjen taito)
- Tuliko hahmo iloiseksi / surulliseksi, kun hän osasi tehdä sen?
- Mitä hahmo vielä harjoitteli tässä kuvassa? (Jokin arjen taito)
- Tuliko hahmo iloiseksi / surulliseksi, kun hän osasi tehdä sen?
- Mitä hahmo tekee tässä kuvassa? (Harjoittelee, jotta oppisi)

Askartelutehtävä:

Toisella toimintatuokiolla lapset saavat värittää ja koristella omat taikasauvat. Värityskuvassa taikasauvan vieressä on laatikko, johon kasvattaja voi kirjoittaa jonkin arjen taidon, jonka lapsi jo osaa. Esim. ”Osaan pukea kengät jalkaan”. Se leikataan ja liimataan taikasauvan varteen.

Lapset voi ikätasonsa mukaan harjoitella myös kuvan leikkaamista harjoitussaksilla kasvattajan avustuksella sekä osallistua oman taidon miettimiseen. Lasta voidaan kehua taidosta, jonka hän jo osaa. Tämä vahvistaa lapsen itsetunnon ja positiivisen minäkuvan kehitystä, ja voi myös motivoida opettelemaan lisää arjen taitoja jatkossa.

Ryhmän seinälle voi askarrella ison taikurinhatun, josta lasten tekemät taikasauvat pilkistävät. Niitä voi hyödyntää jatkossa muistuttamalla taikasauvasta, mikäli lapsi tarvitsee vielä tukea taitonsa harjoitteluun.